

**BOSHLANG'ICH SINFLARNI O'QITISHNING ZAMONAVIY USULLARI.
TA'LIMDAGI ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR!****Sultanova Nazokat Ikram qizi****Nukus Davlat pedagogika instituti 1-bosqich magistranti****sultanovanazokat706@gmail.com****<https://doi.org/10.5281/zenodo.8182693>**

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'qitish metodikasi va ta'lim texnologiyalari, zamonaviy innovatsiyalar, yangi o'qitish usullaridan foydalanish, o'qitish samaradorligini oshirishga oid tadqiqotlar taqdim etilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy, innovatsion, boshlang'ich ta'lim, metodika, metodika, talabalar.

Yoshlarni fikrlovchi, yangilikka intiluvchi va barkamol inson qilib tarbiyalash erkinligich sinflardan olib boriladi, bu jarayon muhim rollardan biridir. Shu sababdan ham ta'lim mazmuni tubdan yangilanib borilmoqda. Kichik maktab yoshida olish bolada mustaqil ta'lim motivlari kelib, ular eng oddiy shaklda - bilimlarni olish bilan qo'shimcha manbalarga va turli mavzulardagi kitoblarni o'qishga olib keladi.

Ta'lim o'qituvchi va o'quvchilarning hamkorlikdagi faoliyati bo'lib, shu jarayonda shaxsning rivojlanishi, uning ma'lumoti va tarbiyasi ham amalga oshadi. Darslarda o'qituvchi o'z bilimi, ko'nikma va malakalarini mashg'ulotlar vositalarida o'quvchilarga yetkazib berish, o'quvchilar esa uni o'zlashtirib borishi undan yuklanish jarayoniga ega bo'ladi. O'rganish jarayonida o'quvchilarni o'zlashtirishning turli ko'rinishlaridan jo'natiladi, ya'ni o'zlashtirilayotgan ma'lumotlarni qabul qilish, qayta ishlash hamda amaliyotga tatbiq etishda o'ziga xos tafovutlarga tayanadi. Ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchilarning darslarida hamkorligi, o'quvchilarning mustaqil qarori, Ta'limning maqsadi jamiyatiga mos keladigan shakllanadi. Shunday ekan, ta'lim-tarbiya maqsadi mos va mutanosib bo'lishi kerak. Ilmiy adabiyotlarda ta'limning manbalaridan to'g'ri, aniq, o'rinli ko'chirish ko'nikma va malakalarini hosil qilish, mantiqiy-ijodiy tafakkurni rivojlantirish, kommunikativ savodxonlikni kuzatish, milliy g'oyani singdirish, sharqona tarbiyani kuzatish, shaxsiy ma'lumot naviy boyitishdan iboratligi takidlangan. Ta'lim maqsadi asosida o'quvchilarda mustaqil fikrlash, og'zaki va yozma savodxonlikni tuzatish, mantiqiy tafakkurni rivojlantirish orqali muloqot madaniyati takomillashtiriladi. Tarbiyaviy maqsad asosida esa ma'naviy, g'oyaviy, nafosat tarbiyasi beriladi.

Ulug' donishmandlardan biri «kelajak tashvishi bilan yashasang, farzandlaringga yaxshi bilim ber, o'qit», degan ekan. Yurtimizda ta'lim-tarbiya tizimida amalga oshirilayotgan jarayonlar haqiqiy ma'noda bir-ikki yillik yoki qisqa vaqt ichida samaraga yordam berish ish emas, balki chin ma'noda bir necha yuz yillarga tatiydigan o'zgarish bo'ldi, desak xato bo'lmaydi. Bu prezidentimizning kelajagimiz, kelajak avlodimiz haqida qayg'urib, yurtimizning barcha farzandlari - mening farzandlarim, ular bizlardan ko'ra kuchli, bilimli va albatta baxtli bo'lishlari kerak, degan g'oyasi zahirida donishmandlarcha siyosat yuritayotganini ko'rish mumkin.

Ma'lumki, ta'limda ilg'or pedagogik va yangi axborotlar texnologiyalarini tatbiq etish, o'qitishni oshirish, ilm-fan yutuqlarini amaliyotda qo'llash orqali mustaqil va mantiqiy fikrlaydigan, har tomonlama barkamol yuksak ma'naviyatli shaxsni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Hozirgi kunda ta'lim jarayonida interfaol metodlar va axborot texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llashga bo'lgan harakat kundan-kunga yoki olib borish. Bunday bo'lishining sabablaridan biri, shu vaqtgacha an'anaviy ta'limda o'quvchilar faqat tayyor bilimlarni egallashga o'rganilgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalardan oldin ularni egallab turgan bilimlarini o'zlariga qarab topish, mustaqil o'rganish va fikrlash, tahlil qilish, qilish, hatto yakuniylarni ham o'zlari chiqarishga o'rgatadi. O'qituvchi bu jarayonda shaxsiy rivojlanish, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit va shu bilan bir qatorda boshqaruvchilik, yo'lovchilik funksiyasini boshqarish.

Dars mashg'ulotlarida o'yin-topshiriqlarni takrorlash yoki sifatli darslarida foydalanish natijasida hosil bo'ladi. O'yin-topshiriqning qaysi bir turini o'qish darsning turiga, sinfning o'quvchilarining o'yin-topshiriqlarni yig'ishtirishga o'rgatilganlik darajasi, ijod bilim saviyasi, mustaqil ijodiy ishlab chiqarish, o'rganilgan xotirada tez tiklay olishi, qay darajada shakllanganiga ham bog'liq. 'liq bo'lishi kerak.

Ta'limda o'quvchi shaxsini fikrlashga, o'zgalar fikrini anglash va shu fikrni og'zaki hamda yozma shaklda savodli bayon eta olish o'rgatish masalasiga e'tibor qaratish bo'lib, mustaqil fikrlaydigan, nutq madaniyati yaratish savodxon shaxsni kamol toptirish asosiy o'rin egallaydi. Millatning turmush tarzi, madaniy yaratuvchanligi uning boy tarixiy merosi asosida o'rganiladi.

Bugungi kun o'qituvchisidan ilg'or pedagogik va yangi axborotlar texnologiyalaridan o'quv jarayonini talab qilish. Tajribalarimiz asosida dars mashg'ulotlarida interfa metodlarni qo'llash orqali ta'lim-tarbiya yo'llariga doir qaydlarimizni bayon yuqori qismi. O'ylaymizki, u o'quv mashg'ulotlarini qo'llashni bizga hamkasblar amaliy yordam beradi, o'z yo'nalishini va mustaqil hayotga tayyorgarlik ko'rishda mas'uliyatli vazifalarni sud orqali yaqin ko'makchilardan biriga aylanadi. ayrim sinflar kesimida ayrim mavzular asosida o'qitishning zamonaviy usullarini tatbiq etish bo'yicha tavsiyalar beradi.

Ushbu maqolada asosiy sinflarda ingliz tilini o'qitishda zamonaviy yorug'lik va innovatsiyalar usullarini qo'llash, o'quvchilarning mantiqiy fikrlash usullarini rivojlantirish, nutqi ravon, tez va to'g'ri javob berish malakasi, bilimga ishtiyoq uyg'otishi, darslarga puxta hozirlik ko'rishga intilishi haqida ma'lumotlar berilgan.

Boshlang'ich sinflarda, ayniqsa, birinchi sinfdan o'quvchilarga o'qitishda o'quvchining yoshi, fiziologik, texnikaviy axborot olish kerak. Ta'limda o'yin texnologiyalaridan yordam, eng samarali ishlab chiqarishdan biridir. O'yin yordamchi tafakkuri, dunyoqarashi, fikrlashi kengayib boradi. Olimlar ta'limga o'yin orqali yordam berish, deb hisoblagan. Nafaqat osonlashtirish, balki bu fanga yordamini olishib, bolani bilim olishga undaydi. O'yin tarzidagi darslarning og'zaki nutqini bolalarga yordam beradi. Birinchi sinf o'quvchilari rasmi yoki videoli turli ko'rishlarni juda yaxshi ko'rishadi. Turli xil rangli rasmlar orqali, hujjat nutqlarini o'stirishda o'yinlardan muntazam turish lozim. Ayrim o'quvchilar so'zning grafik, ayrimlari esa tovushli obrazni qabul qilishda qiyinchilikka duchorlar.

Biz bilamizki, hozirgi ta'lim jarayonida o'quvchi sub'ekt bo'lishi kerak. Bunda ko'proq interfaol metodlarga e'tiborni qaratish ta'limini oshirish. Hozirgi davr darslariga qo'yilgan eng muhim talablardan biri mustaqil fikrlashga o'rgatishdir. Bugungi o'qituvchilar Xorij kunda pedagoglar yordamni o'rganib, innovatsion metodlardan, va yangi pedagogik texnikalardan keyingi kerak.

Boshlang'ich sinf ta'lim usullari ta'lim usullaridan biroz farq qiladi, chunki o'zgartirish'ich sinf o'quvchilari juda yosh. Ta'lim maydoni turli xil narsalar va odamlar bilan bog'liq bo'lgan o'quvchilarning shaxsiy ma'lumotlari uchun ijodiy va innovatsion oziq-ovqat mahsulotlari ta'lim strategiyalarini amalga oshirishga qodir samarali o'qituvchilar bo'lishi.

Boshlang'ich maktablarda amalga oshirish mumkin bo'lgan eng yaxshi o'qitish usullaridan ba'zilari davolashdir:

1. Vizualizatsiya

Vizual va amaliy ta'lim orqali zerikarli ilmiy tadqiqotlarni hayotga olib kelish, o'quvchilarga xavfsizlik hayotda qanday qo'shimcha ta'limni yordam berish.

2. Hamkorlikda o'qitish

O'quvchilarni kichik guruh yoki butun gunohkor bo'lish orqali birgalikda ishlashga qodir bo'lgan o'quvchilarni rag' yordam.

3. So'rov asosida ko'rinish

O'quvchilarni savol va o'z yordamlarini o'rganishga yordam beradi, ularga yordam beradi. Har ikkisi ham muhim hayotiy ko'rinishi.

4. Farqlash

Hech kim ortda qo'llab-quvvatlash uchun o'quvchilarning qarashlariga qarab boshqaruvni taqsimlash orqali ta'lim jarayonini farqlash va aniqlash.

5. Kasbiy ishlab chiqarish

Muntazam kasbiy dasturlarida ishtirok etish o'qituvchining darslarini yaxshilashning ajoyib usuli.

Samarali o'qituvchi bo'lish oson ish emas, chunki har bir o'quvchi nodir, ammo ta'lim strategiyalarining birlashmasidan, o'qituvchilar ta'lim uslublarini hamda o'quvchilarning bilimlarini va uni moddiy olib borish, sinfdagi o'quvchilar uchun dinamik va motivatsion muhitni kerak.

References:

1. Barkamol avlod - O'zbekiston taraqqiyotining poydevori.- T.: «Sharq» nashriyot-matbaa kontserni, 1997.
2. Axmedov M., Abduraxmonova N.Jumayev ME Birinchi sinf matematika darsligi. Toshkent. "Turon-iqbol" 2008 yil., 160 bet
3. BOSHLANG'ICH SINFLARDA INNOVATSION METODLARNING AHAMIYATI, Nilufar Mahamadjon, Qizi Qo'Chqorova, <https://cyberleninka.ru/article/n/boshlang-ich-sinflarda-innovatsion-metodlarning-ahamiyati>
4. Boshlang'ich sinflarda o'quv mativlarining xususiyatlari Bekmurodova, J. A. Boshlang'ich sinflarda o'quv mativlarining xususiyatlari / J. A. Bekmurodova. — Tekst : neposredstvennyy // Molodoy uchenyy. — 2020. — № 2 (292). — S. 445447. — URL: <https://moluch.ru/archive/292/65552/> (ma'lumotlar: 12.01.2021).
5. Ovcharova R. V. Prakticheskaya psixologiya v nachalnoy shkole. - M.: TTs Sfera, 1998. — S. 240.
6. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. - T .: "Sharq" nashriyot-matbaa konserni, 1997 y.
7. Axmedov M., Abduraxmonova N.Jumayev M.E. Birinchi sinf matematika darsligi. Toshkent. "Turon-iqbol" 2008 yil, 160 bet

8. BOSHLANGANCHI MAKTABLARDA INNOVATSION USULLARNING AHAMIYATI, Nilufar Mahamadjon, Qizi Qo'chqorova, <https://cyberleninka.ru/article/n7importance-of-innovation-methods-in-first-classes>
9. Boshlang'ich sinflarda o'quv materiallarining o'ziga xos xususiyatlari Bekmurodova, J.A. - Matn: neposredstvennyy // Molodoy uchenyy. - 2020. - № 2 (292). - S. 445-447. - URL: <https://moluch.ru/archive/292/65552/> (aloqa ma'lumotlari: 12.01.2021).
10. Ovcharova R.V. Boshlang'ich sinflarda amaliy psixologiya. - M.: TC Sphere, 1998. - S. 240.

